

European
Commission

EUROPSKI PANEL GRAĐANA I GRAĐANKI

BORBA PROTIV MRŽNJE U DRUŠTVU

Brošura

O ovoj Brošuri

Dobro došli na Europski panel građana i građanki o borbi protiv mržnje u društvu.

Prije svega, hvala što ste pristali sudjelovati u ovom postupku. Nadamo se da će vam on biti informativan, zanimljiv i ugodan! Jedan ste od 150 nasumično odabranih sudionika iz svih 27 država članica EU-a kako biste raspravljali o tome kako se boriti protiv mržnje u Europi.

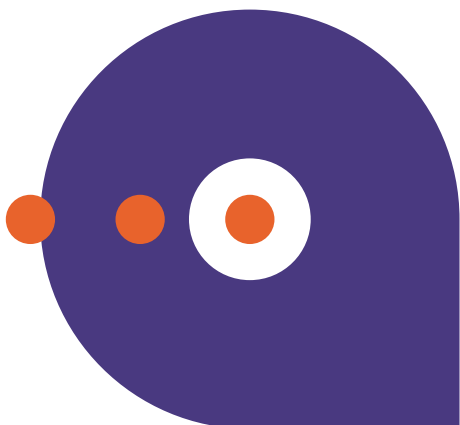
Prema podacima, kao i nekoliko izvješća, Europa danas proživljava alarmantan porast govora mržnje i zločina iz mržnje. Ne samo da mržnja šteti pojedincima, skupinama i zajednicama koje su njezina izravna meta, već također stvara polarizaciju te sprječava slobodnu i živahnu demokratsku raspravu. Iskaljivanja mržnje potkopavaju društvo u cjelini i ugrožavaju temelje naših demokracija.

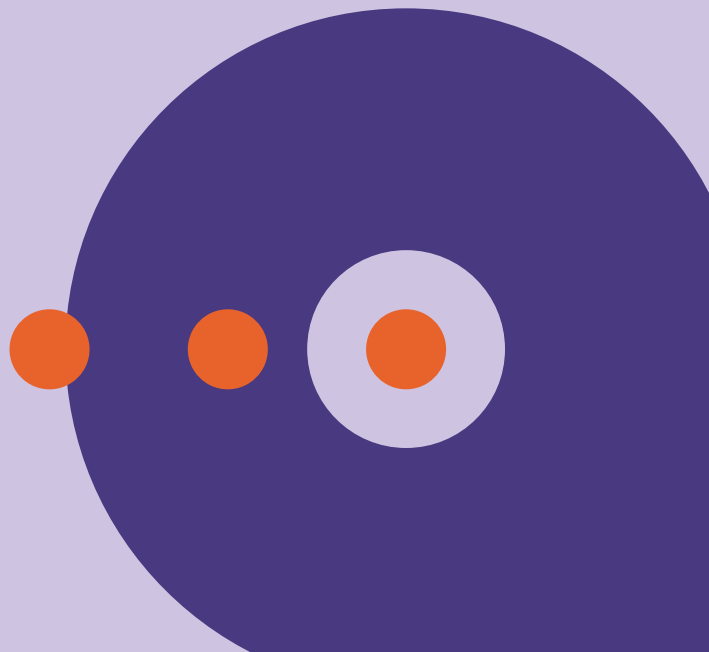
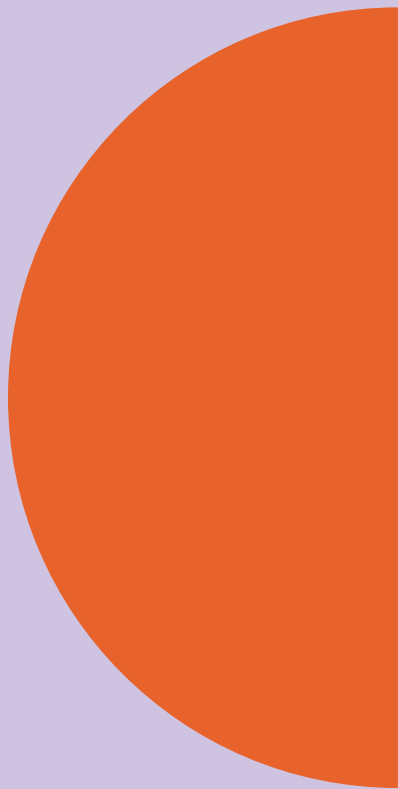
Dana 6. prosinca 2023. Europska komisija i Visoki predstavnik EU-a za vanjske poslove donijeli su 6. prosinca 2023. zajedničku komunikaciju na temu „Nema mjesta za mržnju: Europa ujedinjena protiv mržnje”. Ova Komunikacija poziva na stvaranje otvorenog, paneuropskog prostora za dijalog koji okuplja građane diljem EU-a kako bi raspravljali o načinima prelaska s mržnje i podjele na zajedničko uživanje u našim europskim vrijednostima jednakosti, poštivanja ljudskih prava i dostojanstva. Ovaj Europski panel građana i građanki o borbi protiv mržnje u društvu odgovor je na ovaj poziv i zahvaljujemo vam što ste pristali sudjelovati u ovoj raspravi.

Zajedno s drugim sudionicima razmotrit ćete različite načine na koje svi mi – ustanove EU-a, države članice, organizacije civilnog društva, mediji i drugi akteri – možemo pridonijeti borbi protiv mržnje u društvu te potvrditi jednakost, poštivanje ljudskih prava i dostojanstva.

Ova „Brošura s informacijama” služi kao vodič kroz proces. Strukturirana je u štirje odjeljaka.

- 1. POSTUPAK: ŠTO SU EUROPSKI PANELI GRAĐANA I GRAĐANKI?** 4
Cilj Panela građana jest postaviti građane u središte odlučivanja o javnim pitanjima. U ovom odjeljku ukratko ćemo vam objasniti kako taj postupak funkcionira.
- 2. PREDMET RAZMATRANJA: NA ČEMU ĆU RADITI?** 6
Europska komisija saziva ovaj Panel građana i građanki s određenom svrhom: ovdje možete pronaći pitanje na koje ćete biti pozvani odgovoriti.
- 3. TEMA: ŠTO TREBAM ZNATI O MRŽNJI?** 8
Mržnja je složena i osjetljiva tema. Kako bismo pridonijeli zajedničkom razumijevanju te teme, pružamo vam neke osnovne informacije i pregled onoga što EU trenutačno čini u borbi protiv mržnje.
- 4. PRAKTIČNE INFORMACIJE** 12
Vaše sudjelovanje želimo učiniti što ugodnijim. Ovaj odjeljak pokriva vaš put, smještaj, dnevne troškove i druge praktične informacije.

1/ Postupak:

Što su Europski paneli građana i građanki

OSNOVNE INFORMACIJE

Paneli građana Europske komisije okupljaju nasumično odabrane sudionike iz svih 27 država članica EU-a kako bi raspravljali o ključnim predstojećim zakonima i drugim inicijativama na europskoj razini.

Paneli su nastali nakon Konferencije o budućnosti Europe¹ održane u razdoblju od 2021. do 2022. godine. Tada se 800 nasumično odabranih građana i građanki okupilo kako bi podijelili svoje perspektive i ideje o gospodarstvu, socijalnoj pravdi, radnim mjestima, obrazovanju, kulturi, mladima, sportu, digitalnoj transformaciji, demokraciji, vrijednosti EU-a, sigurnosti, vladavini prava, klimatskim promjenama, zdravlju, migracijama i ulozi EU-a u svijetu.

Po zatvaranju Konferencije 9. svibnja 2022. sudionici su iznijeli 178 preporuka. Oni su činili osnovu za 49 prijedloga i više od 300 povezanih mjera koji su proizašli iz Konferencije. Građani koji su sudjelovali na Konferenciji smatrali su da bi im se i dalje trebale omogućavati slične, češće prilike za sudjelovanje donošenju europskih politika u budućnosti. Kao odgovor na to, predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen najavila je organizaciju daljnjih Europskih panela građana i građanki radi savjetovanja s nasumično odabranim građanima o ključnim pitanjima EU-a.

Naknadni Paneli bavili su se specifičnijim političkim temama: što učiniti s otpadom od hrane, prednostima i manama virtualnih svjetova, pravima i prilikama za učenje i studiranje u drugim državama EU-a te načinima za poboljšanje energetske učinkovitosti. Sudionici su mogli međusobno komunicirati na svojem jeziku, i to zahvaljujući pomoći tumača.

Kao panelist preuzet ćete palicu od niza svojih sugrađana Europljana i ovaj se put usredotočiti na temu „borbe protiv mržnje u društvu”. Na temelju vaših rasprava izradit ćete preporuke koje će Europska komisija uzeti u obzir pri pripremi svojih politika.

KAKO ĆE FUNKCIONIRATI OVAJ EUROPSKI PANEL GRAĐANA I GRAĐANKI?

Svaki Panel sastoji se od 150 nasumično odabranih građana iz svih država članica EU-a, koji su predstavnici raznolikosti EU-a, a od kojih je jedna trećina mlađa od 26 godina, kako bi se osigurala kvalitetne rasprave među generacijama.

Panel je kombinacija suradničkog rada u malim skupinama (od oko 12 osoba) i plenarnog rada (svih 150 sudionika zajedno). U manjim radnim skupinama imat ćete priliku detaljnije raspravljati o različitim aspektima teme „borbe protiv mržnje u društvu”. Svih 150 sudionika također će se okupiti na plenarnim sjednicama kako bi podijelili, slušali i pružili povratne informacije o doprinosima drugih malih skupina. Za provedbu tog rada panelistima će podršku pružati tim za pomoć. Taj tim čine stručnjaci za podršku grupnom radu. Pomoći će da grupni rad postane dinamičniji kako bi izvukli najbolje iz svakog pojedinačnog doprinosa i grupe u cjelini. Građanima će također pružiti niz alata za zajednički rad i kolektivno donošenje odluka.

Podržavat će vas i pomoćnici na lokaciji, koji će vam pružati praktične informacije, kao i stručnjaci za borbu protiv mržnje i njezinih različitih oblika. Nadalje, čut ćete svjedočanstva i uvide predstavnika civilnog društva, ustanova i akademske zajednice.

¹ Informacije o Konferenciji o budućnosti Europe možete pronaći ovdje: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_en

² Pogledajte: <https://equineteurope.org>

³ Pogledajte: <https://ceji.org> i <https://www.facingfacts.eu>

TKO ORGANIZIRA OVAJ EUROPSKI PANEL GRAĐANA I GRAĐANKI?

Europska komisija glavni je organizator. Europska komisija jedna je od glavnih ustanova EU-a, uz Europski parlament i Vijeće. Komisija pomaže u dijeljenju cjelokupne strategije EU-a, predlaže nove zakone i politike EU-a, prati njihovu provedbu i upravlja proračunom EU-a. Europski panel građana i građanki o borbi protiv mržnje u društvu zajednički organiziraju dva glavna odjela Europske komisije: Glavna uprava za komunikaciju te Glavna uprava za pravosuđe i potrošače.

Glavna uprava za komunikacije („DG COMM“) služba je Komisije odgovorna za priopćavanje i objašnjavanje politika EU-a javnosti. Ona Komisiju informira o najnovijim političkim kretanjima i trendovima u javnom mnijenju i medijima. Također, promiče izravnu suradnju građanima i građankama putem participativnih i savjetodavnih procesa, uključujući Europske panele građana i građanki te [Platformu za građanski angažman](#).

Glavna uprava za pravosuđe i potrošače („DG JUST“) služba je Komisije odgovorna za politiku EU-a o pravosuđu, pravima potrošača i ravnopravnosti spolova. U okviru svoje misije, DG JUST odgovoran je za osiguravanje učinkovita poštovanja, promicanja i zaštite temeljnih prava, kako je utvrđeno u Povelji EU-a o temeljnim pravima. Također, ta je Uprava zadužena za rad Komisije na suzbijanju govora mržnje i zločina iz mržnje.

ODBOR ZA ZNANJE

Panelne rasprave usmjeravat će i savjetovati namjenski Odbor za znanje, koji će vam pružiti potrebno znanje za razumijevanje teme i razvoj čvrstih preporuka. Svi članovi donose drukčiju i komplementarnu stručnost u vezi s predmetnom temom:

Arun MANSUKHANI

Klinički psiholog, specijaliziran za psihološku traumu

Daris LEWIS RECIO

Službenik za pravne poslove i pravilnike u Equinetu²

Federico FALOPPA

Profesor sociolingvistike na Sveučilištu u Readingu

Jelena JOVANOVIĆ

Koordinatorica Međukluba za borbu protiv rasizma i raznolikost u

Europskom parlamentu

Manos TSAKIRIS

Profesor psihologije na Sveučilištu u Londonu

Nesrine SLAOUI

Samostalna novinarka i autorica

Robin SCLAFANI

Direktorica CEJI-ja i koordinatorica mreže „Facing Facts“³

Tommaso CHIAMPARINO

Službenik za politiku u Glavnoj upravi za pravosuđe i potrošače,

Odjel za politiku temeljnih prava (DG JUST)

PANEL GRAĐANA O BORBI PROTIV MRŽNJE U DRUŠTVU

S ostalim sudionicima održat ćete tri sastanka. Na dva sastanka svi panelisti okupit će se uživo u Bruxellesu, a jedan će se održati online:

- **1. sastanak: 5. – 7. travnja 2024.**
(na lokaciji u Bruxellesu u Belgiji)
- **2. sastanak: 26. – 28. travnja 2024.**
(online putem alata za videokonferencije)
- **3. sastanak: 17. – 19. svibnja 2024.**
(na lokaciji u Bruxellesu u Belgiji)

RAZMATRANJE OSJETLJIVE TEME

Kao organizatori Europskog panela građana i građanki naša je odgovornost da Panel učinimo sigurnim prostorom koji omogućava svim sudionicima panela i pozvanim sudionicima da slobodno razgovaraju i budu saslušani, sve dok poštuju perspektive i iskustva drugih. Predani smo stvaranju okruženja punog poštovanja za sve. Ono što se može smatrati „sigurnim“ ili „prihvatljivim“ za jednu osobu možda ne vrijedi za nekoga drugog s drukčijim iskustvom. Vaše rasprave bit će usredotočene na vaša iskustva, ali i iskustva onih koji su patili te i dalje pate od mržnje.

Ustanovit ćemo neka osnovna pravila i, što je najvažnije, primijeniti načelo „bez štete“ kako bismo u što većoj mjeri smanjili prilike za nanošenje psihološke štete sudionicima (kao što je izazivanje nasilja i sukoba, izazivanje trauma ili problema s mentalnim zdravljem). Kako bi se osiguralo da se ovo načelo poštuje i provodi, tijekom svih sastanaka vodit će vas tim stručnih moderatora.

Sve doprinosi koji se temelje na poštovanju bit će prihvaćeni i morala bi postojati otvorenost za pokušaj razumijevanja temeljnih uzroka mržnje bez osuđivanja. Panel će biti usmjeren na pronalaženje rješenja koja će nam omogućiti skladniji život u našim društvima.

2 / Predmet razmatranja: Na čemu ću raditi?

Europski panel građana i građanki o borbi protiv mržnje u društvu nastojat će odgovoriti na sljedeće glavno pitanje:

„Što možemo učiniti u vezi s mržnjom i kako možemo poboljšati uzajamno poštovanje u našim društvima?“

Konkretno, Panel će nastojati utvrditi moguće političke mjere i sve relevantne sudionike koji bi trebali biti uključeni na različitim razinama, uključujući donositelje odluka, civilno društvo, privatni sektor i građane. Različita pitanja pomoći će vam da se snađete u ovoj temi te osmislite alate i radnje koji bi se mogli provesti u borbi protiv mržnje u našem društvu.

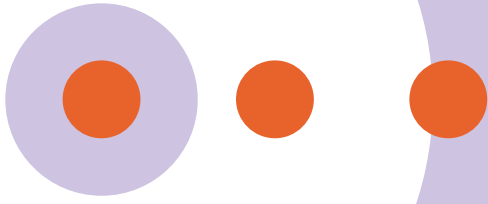
U okviru prvog sastanka, koji će se održati u Bruxellesu, razradit ćete zajedničko razumijevanje mržnje i opseg Panela građana. Zajedno s drugim građanima započete ćete s razotkrivanjem emocija i percepcije mržnje, uključujući dijeljenjem i slušanjem vanjskih predavača, svjedočanstava i stručnjaka. Identificirat ćete različite uzroke i pokretače mržnje, kao i potencijalna područja djelovanja u kojima se mržnja u društvu može riješiti.

Tijekom drugog sastanka, koji će se održati online, nadovezujući se na rad prvog sastanka, razradit ćete ideje o tome kako se uhvatiti u koštac s problemom mržnje u društvu. Te se ideje mogu smatrati nacrtima preporuka.

U okviru trećeg sastanka, koji će se održati u Bruxellesu, razradit ćete te ideje i preporuke uz podršku iskusnih moderatora, osoba iz civilnog društva i stručnjaka za predmetni sadržaj. Naposljetku, te ideje postaju konačne preporuke o tome kako se boriti protiv mržnje u Europi.

KONAČNI ISHOD Panela bit će popis preporuka, koji će poslužiti kao temelj budućeg rada Europske komisije na suzbijanju govora mržnje i zločina iz mržnje. Preporuke će poslužiti kao smjernica za pomoć EU-u i njegovim državama članicama u prelasku s mržnje i podjele na zajedničko uživanje u europskim vrijednostima, kako je utvrđeno Ugovorom o Europskoj uniji. To uključuje poštivanje ljudskih prava i dostojanstva te društvo u kojem prevladavaju tolerancija, nediskriminacija i pluralizam.

3 / Tema:

Što trebam znati o mržnji?

RAZUMIJEVANJE MRŽNJE I NJEZINIH OBLIKA

Svi smatramo da znamo što je mržnja, no ipak je **nije jednostavno definirati** jer su manifestacije mržnje višestruke, raznolike i složene. Mogu sezati od vrlo suptilnih oblika do znatno eksplicitnijih. Mržnja može ostati unutarnji osjećaj, ali se također može prenijeti u nasilne radnje (poput onih potaknutih nasilnim ekstremističkim ideologijama). Može se očitovati u brojnim oblicima: od verbalnog maltretiranja ili uvreda do zlostavljanja, uznemiravanja, dezinformacija koje prikazuju manjine u netočnom i nepovoljnom svjetlu, prijetnji ili poziva na nasilje, pa sve do fizičkog nasilja ili čak ubojstva.

Piramida **mržnje** nudi pojednostavljenu ilustraciju onoga što se može nazvati građevnim blokovima mržnje, od pristranosti sve do najtežih manifestacija opasnih po život. U piramidi gornje razine podupiru donje razine. Te niže razine često su nesvjesne, tako da pojedinac nije svjestan da se upušta u bilo kakvu diskriminaciju ili pridonosi mržnji ili nepovjerenju. Ako ljudi ili ustanove tretiraju ponašanja na nižim razinama kao prihvatljiva ili „normalna“, to rezultira time da ponašanja na sljedećoj razini postaju prihvaćena.

Piramida mržnje održava **moćnu putanju** prema sve raširenijim sustavima ugnjetavanja koji negativno utječu na pojedince, ustanove i društvo općenito. Od individualnih emocija i osjećaja do uspostavljanja pristranih stavova i ponašanja, može doći do napredovanja prema organiziranoj i sustavnoj diskriminaciji te sve do najnasilnijih kaznenih djela.

U EU-u se **sustavna diskriminacija** očituje u više oblika. Trajni fenomeni, kao što su diskriminirajući postupci zapošljavanja, etničko profiliranje putem tijela za provedbu zakona⁴, negativni stereotipi koje ovjekovječuju mediji, obrazovne razlike ili rodne razlike u plaćama, dokazuju da je diskriminacija i dalje itekako stvarna te da su predrasude koje je podupiru duboko ukorijenjene u našem društvu.

Za one pojedince koji posjeduju nekoliko karakteristika koje su osnova za isključenje unutar naših društvenih, ekonomskih i političkih struktura (na primjer, spol, vjera, boja kože ili seksualna orijentacija), govorimo o **višestrukoj ili međusektorskoj diskriminaciji**. Za njih je situacija posebno teška jer doživljavaju nesrazmjerne valove mržnje, nejednakosti i nepravde, što pojačava **ciklus diskriminacije**. Mržnja također može biti usmjerena na ljude koji se zalažu za ljudska prava, pa tako i u okviru njihovih profesija.

S namjerom uništenja nacionalne, etničke, rasne ili vjerske skupine; ubijanje; uzrokovanje teških tjelesnih ili mentalnih ozljeda; namjerno nanošenje životnih uvjeta za koje se računa da će dovesti do fizičkog uništenja; uvođenje mjera namijenjenih sprječavanju rađanja; prisilno premještanje djece iz jedne skupine u drugu.

Nejednakosti u kaznenom pravosuđu; segregacija stanovanja; nejednaka raspodjela obrazovnih resursa, zdravstvene skrbi, mogućnosti zapošljavanja; Suzbijanje glasovanja; nedostatak zastupljenosti u medijskom ili obrazovnom sadržaju; utišavanje boraca za ljudska prava.

Slijepe točke; strah od razlike; stereotipizacija; sklonost gravitiranju prema određenim vrstama ljudi ili dalje od njih; ograničavanje sebe na informacije koje potvrđuju postojeća uvjerenja; Nedostatak svijesti o vlastitim privilegijama.

⁴ Pogledajte: FRA: [Zaustavimo diskriminaciju i etničko profiliranje u Europi](#) | Agencija Europske unije za temeljna prava ([europa.eu](#))

MRŽNJA U EU-U: ČINJENICE I BROJKE

Nije jednostavno doći do točnih brojki o razmjeru fenomena mržnje. Prije svega, **prikupljanje podataka neujednačeno je** na razini država članica s obzirom na različite pristupe prijavljivanju i evidentiranju zločina iz mržnje putem tijela za provedbu zakona. Također, teško je imati reprezentativnu kvantifikaciju količine govora mržnje koja kruži internetom. Razmjer mržnje stoga će vjerojatno biti **uvelike podcijenjen**. Ipak, podaci o zločinima iz mržnje prikupljeni na međunarodnoj razini na temelju dostupnih službenih statističkih podataka⁵ ukazuju na ukupno povećanje od 26 % od 2021. do 2022. U nastavku se nalazi nekoliko nepotpunih, ali ilustrativnih brojki dostupnih na razini EU-a :

- Od osam milijuna mrežnih poruka analiziranih u EU-u, **razina toksičnosti uzrokovane mržnjom povećala se 30 % od siječnja 2023. do sredine rujna 2023.** Razine su više na francuskom, ruskom, slovačkom i španjolskom jeziku.⁶
- Iako je Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA) 2023. godine izvijestila o tisućama službeno registriranih antisemitskih incidenata koji se događaju svake godine⁷, te se brojke mogu znatno podcijeniti. Prema istraživanju FRA-e iz 2018. o antisemitskim iskustvima židovskog naroda, **9 od 10 Židova smatra da se antisemitizam povećao** u njihovoj državi, 71 % izbjegava nošenje ili izlaganje predmeta koji bi ih mogli identificirati kao Židove, a 79 % incidenata nije prijavljeno.⁸
- Prema drugom istraživanju FRA-e, **55 % ispitanika doživjelo je rasnu diskriminaciju u EU-u više od tri puta od 2022. do 2023.**⁹
- **Svaka treća žena** u EU-u i na globalnoj razini doživjela je **fizičko ili seksualno nasilje barem jedanput** u životu. Najmanje dvije žene tjedno u EU-u ubiju ljubavni partneri ili članovi obitelji.¹⁰
- Uznemiravanje zbog etničkog ili imigrantskog podrijetla bilo je uobičajeno za **svakog četvrtog muslimana** koji je živio u EU-u tijekom 2017., a **gotovo polovica pretrpjela je šest ili više incidenata tijekom prethodne godine.**¹¹
- FRA je pronašla dokaze o **povećanju antiromske retorike u medijima i na društvenim mrežama tijekom krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19** u najmanje 13 država članica EU-a (od 15 istraženih), kojom su se aktivirali stari stereotipi o Romima kao prijetnji javnom zdravlju.¹²

⁵ Pogledajte: <https://hatecrime.osce.org/>

⁶ Pogledajte: podatci iz projekta „Europski opservatorij za mržnju na internetu” koji financira EU <https://eooh.eu/>

⁷ Pogledajte: FRA, [Antisemitizam u 2022. – Pregled antisemitskih incidenata evidentiranih u EU-u | Agencija Europske unije za temeljna prava \(europa.eu\)](#)

⁸ Pogledajte: FRA, [Iskustva i percepcije o antisemitizmu / Drugo istraživanje o diskriminaciji i zločinu mržnje protiv Židova u EU-u \(europa.eu\)](#)

⁹ Pogledajte: FRA, [Biti crna osoba u EU-u – Iskustva osoba afričkog podrijetla, 2023](#)

¹⁰ Pogledajte: Europska komisija, priopćenje „[EU poziva na okončanje nasilja nad ženama](#)” studeni 2023.

¹¹ Pogledajte: Agencija za temeljna prava, [Drugom istraživanje Europske unije o manjinama i diskriminaciji protiv muslimana – Odabrani rezultati, 2017.](#)

¹² Pogledajte: Agencija za temeljna prava, [Pandemija koronavirusa u EU-u – utjecaj na Rome i osobe koje migriraju, 2020.](#)

Mržnja može imati **duboke posljedice** za žrtve i negativno utjecati na njihovo **mentalno i fizičko zdravlje te socijalnu i ekonomsku dobrobit**. Žrtve govora mržnje ili zločina iz mržnje također su često izložene političkoj i socijalnoj isključenosti, koja ih odvraća od prijavljivanja takvih kaznenih djela ili pristupa uslugama podrške žrtvama. Nadalje, one žrtve koje prijave iskustva mržnje često riskiraju sekundarnu viktimizaciju (dodatna šteta ne kao izravna posljedica kaznenog djela, već zbog načina na koji ustanove i drugi pojedinci postupaju sa žrtvom). Posebno za djecu kao žrtve govora mržnje može ozbiljno naštetiti njihovu mentalnom zdravlju i dugoročnom osobnom razvoju, utječući na njihovu sposobnost da vode normalan i siguran život.

Zločini potaknuti mržnjom šalju poruke odbacivanja i obezvrjeđivanja cijelih skupina i zajednica, a osobe koje čine te skupine i zajednice doživljavaju strah i teške tjeskobe koji se mogu **prenositi generacijama** jer djeca uče strah i nepovjerenje na temelju iskustava svojih roditelja. Naposljetku, mržnja ima **učinak utišavanja** na pojedince koji pripadaju skupinama izloženim riziku od viktimizacije mržnje, čime se ometa pravo na slobodu izražavanja.

ŠTO JE EU DO SADA UČINIO KAKO BI SE UHVATIO U KOŠTAC S TIM PITANJEM?

Europska unija u svoje je osnivačke ugovore **ugradila vrijednosti** kao što su poštivanje „ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina”. Svi oblici mržnje i netolerancije nespojivi su s tim temeljnim pravima i vrijednostima. Sve ustanove EU-a uključene su u inicijative protiv mržnje. U ovom se odjeljku pruža pregled okvira za djelovanje na razini EU-a, koji se sastoji od regulatornih i političkih inicijativa.

Zločin i govor motivirani mržnjom nezakoniti su prema pravu EU-a. [Okvirna odluka iz 2008. o suzbijanju određenih oblika izražavanja rasizma i ksenofobije](#) zahtijeva kriminalizaciju javnog poticanja na nasilje ili mržnju na temelju rase, boje kože, vjere, podrijetla ili nacionalnog ili etničkog podrijetla.

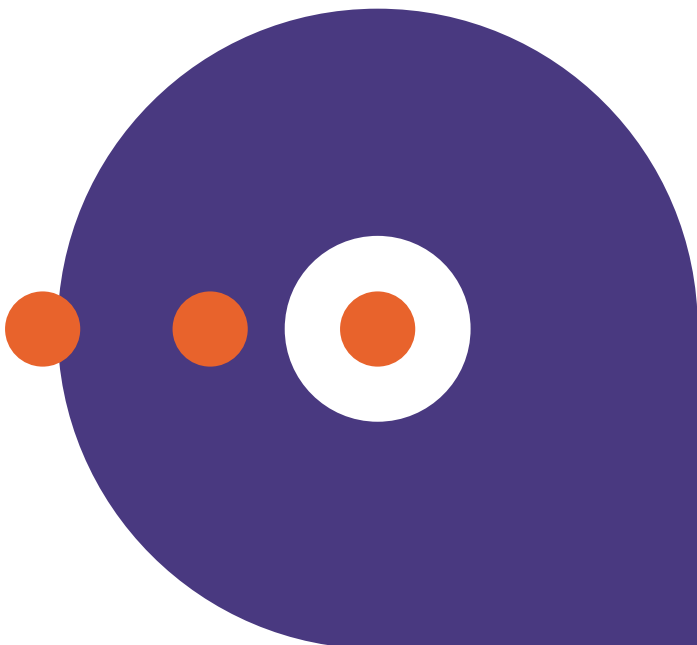
Komisija nastoji osigurati da se Okvirna odluka u potpunosti i pravilno prenese, posebno pokretanjem postupaka zbog povrede, što je dovelo do djelovanja u jedanaest država članica. Ipak, Komisija ne može intervenirati u pojedinačnim slučajevima govora mržnje ili zločina iz mržnje. Oni ostaju u **nadležnosti nacionalnih tijela za provedbu zakona**, koja moraju istraživati, procesuirati i suditi u slučajevima navodnog zločina ili govora motiviranih mržnjom.

Europska komisija donijela je 6. prosinca 2023. [komunikaciju na temu „Nema mjesta za mržnju: Europa ujedinjena protiv mržnje”](#). To je poziv na djelovanje svim Europljanima da se suprotstave mržnji te zauzmu za toleranciju i poštovanje. Ovom Komunikacijom Komisija nastoji **povećati napore u borbi protiv mržnje u svim njezinim oblicima**, jačanjem djelovanja u nizu politika, uključujući sigurnosne, digitalne, obrazovne, kulturne i sportske politike. Posebni prijedlozi najavljeni u Komunikaciji uključuju dodatna sredstva za zaštitu mjesta na kojima se održavaju bogoslužja, nove inicijative protiv internetskih prijetnji i pojačanu suradnju s akterima civilnog društva.

Također, Europska komisija provodi aktivnu politiku za borbu protiv mržnje, uključujući namjenske razmjene i alate za potporu provedbi putem nacionalnih tijela. Usvojila je **posebne strategije EU-a**, kao što su [Strategija EU-a za borbu protiv antisemitizma i poticanje židovskog života](#), [Strateški okvir EU-a za Rome o jednakosti, uključivanju i sudjelovanju](#) te širi [Akcijски plan EU-a protiv rasizma](#). Strategije **nisu pravno obvezujuće**, ali uključuju niz mjera koje ustanove, agencije i tijela EU-a ili nacionalna tijela potiču na poduzimanje kako bi se riješilo određeno pitanje. Na primjer, Strategija EU-a za borbu protiv antisemitizma potiče ustanove EU-a i države članice da poduzmu mjere kao što su financiranje ili rad s internetskim platformama za borbu protiv antisemitizma na internetu, kao i mjere za poticanje obrazovanja, istraživanja o holokaustu i sjećanja na holokaust.

Usto, kako bi se suočio s **izazovima mržnje na internetu**, EU je razvio niz zakona i inicijativa za rješavanje različitih prijetnji uključenih u digitalnu sferu. Godine 2016. EU je pokrenuo dobrovoljni Kodeks ponašanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu s glavnim platformama društvenih mreža. [Akt o digitalnim uslugama \(DSA\)](#) uključuje nove obveze za internetske platforme za borbu protiv nezakonitog sadržaja, uključujući nezakoniti govor mržnje.

Godine 2021. [Komisija je donijela i Komunikaciju](#) kojom traži od Vijeća Europske unije (druge ustanove EU-a koja predstavlja države članice) da jednoglasno i uz suglasnost Europskog parlamenta donese odluku kojom bi se **trenutačni popis „kaznenih djela EU-a” iz članka 83. stavka 1. UFEU-a proširio** na zločine iz mržnje i govor mržnje. Ako bi se odluka Vijeća donijela, Europska komisija mogla bi predložiti novo sekundarno zakonodavstvo koje bi EU-u omogućilo da uz rasističke ili ksenofobne motive kriminalizira i druge oblike govora mržnje i zločina iz mržnje.

KOJI SU IZAZOVI U OKVIRU RAZGOVORA O MRŽNJI I BORBI PROTIV NJE?

U ovom odjeljku želimo istaknuti, na neiscrpan, no ilustrativan način, nekoliko pitanja zbog kojih je rasprava o mržnji posebno izazovna. Ovaj indikativni popis ne isključuje dodatne popise koji se mogu pojaviti u okviru rasprava tijekom Panela.

1. Govoriti o mržnji može biti **osjetljivo** i **duboko osobno**, potaknuti snažne emocionalne reakcije i vratiti bolna sjećanja ili osobna iskustva. Dodatna je komplikacija to što definiranje mržnje može biti **vrlo subjektivno** unatoč postojećim zakonskim definicijama.

2. Osigurati **ravnotežu** između **slobode izražavanja** te potrebe za sankcioniranjem i **sprječavanjem govora mržnje** jednostavnije je reći nego učiniti. Sloboda izražavanja temeljno je pravo i predstavlja jedan od bitnih temelja demokratskog društva. Obuhvaća ne samo „informacije” ili „ideje” koje se smatraju uvredljivima, već i one koje vrijeđaju, šokiraju ili uznemiravaju. Međutim, zakonodavstvo o ljudskim pravima priznaje da se sloboda izražavanja **ne smije iskorištavati za poticanje mržnje i nasilja**. Zapravo, u određenim demokratskim društvima može se smatrati potrebnim sankcionirati ili čak spriječiti sve oblike izražavanja koji šire, potiču, promiču ili opravdavaju mržnju na temelju netolerancije, pod uvjetom da je svako nametnuto uplitanje razmjerno legitimnom cilju koji se želi postići. Granice između slobode izražavanja i govora mržnje nisu uvijek vrlo jasne, ali sudska praksa **Europskog suda za ljudska prava** pruža smjernice o tome predstavlja li određeni izraz govor mržnje.¹³

3. Opseg djelovanja na razini EU-a utvrđen je Okvirnom odlukom iz 2008. o rasizmu i ksenofobiji. Od donošenja Okvirne odluke Ugovori su se promijenili, a područja zločina u kojima EU može donositi zakone ograničena su na popis koji ne uključuje govor mržnje i zločin iz mržnje. Zbog toga je predložena izmjena Ugovora i ona je sada u postupku pred Vijećem Europske unije. Do tada Komisija ne može iznijeti zakonodavstvo o tomu pitanju.

4. Primjena zakona o kriminalizaciji govora mržnje i zločina iz mržnje razlikuje se među državama članicama EU-a i, nažalost, **nisu sve države EU-a jednako sigurne za sve zajednice**. Ono što se smatra zločinom iz mržnje u jednoj državi članici ne smatra se uvijek time u drugoj državi članici. To se posebno odnosi na zločine iz mržnje na temelju **seksualne orijentacije**, koji trenutačno nisu obuhvaćeni pravom EU-a. Dodatni relevantni zakon EU-a koji je potrebno spomenuti jest Direktiva o pravima žrtava, koja uspostavlja minimalne standarde o pravima, potpori i zaštiti žrtava kaznenih djela, uključujući žrtve zločina iz mržnje i govora mržnje, te osigurava da osobe koje su postale žrtvama kaznenog djela budu prepoznate i da se prema njima postupa s poštovanjem.

5. **Razina poznavanja** predrasuda i razloga mržnje **neujednačena je i prilično površna**, pa tako i među tijelima za provedbu zakona. Korisne smjernice mogu proizaći iz postojećih definicija koje su razradile druge međunarodne organizacije ili organizacije koje predstavljaju pogođene zajednice. Ipak, postoje razlozi za govor mržnje ili predrasude u kojima je definicija manje jasna ili manje razvijena.¹⁴

6. Zločini iz mržnje ili govor mržnje **često su nevidljivi**: policija ih uopće ne prijavljuje ili ih ne evidentira kao zločine iz mržnje tijekom evidentiranja iskaza žrtava. Stoga govor mržnje i zločin ostaju nevidljivi među službenom statistikom i zapisima. Slično tome, kaznenopravni sustavi ponekad **zanemaruju dokaze o motivaciji za pristranostkoja** stoji iza kaznenog djela, što znači da se **zločini iz mržnje ponekad ne prepoznaju** kao takvi. Ondje gdje nema dostupnih podataka, smatra se da nema problema, a time ni pravilnika. Statistika i druge informacije za svaku državu članicu EU-a potrebne su kako bi se pružila potpunija i točnija slika stanja na terenu.

¹³ Pogledajte: Europski sud za ljudska prava, [Informativni članak – Govor mržnje](#), 2023.

¹⁴ Dodatne informacije potražite u [Preporuci Vijeća Europe o borbi protiv govora mržnje](#), 2022.

4/ Praktične informacije

Radujemo se što ćemo vam moći izraziti dobrodošlicu na prvom sastanku Panela, koji će započeti u petak, 5. travnja (14:00), u Bruxellesu u Belgiji. U nastavku pogledajte neke praktične informacije za pripremu putovanja i sudjelovanja na sastancima. Kao podsjetnik:

Razgovori će se održavati tijekom tri vikenda, počevši od petka poslijepodne do nedjelje u podne. 1. i 3. sastanak (5. – 7. travnja i 17. – 19. svibnja) održat će se uživo (u Bruxellesu), a 2. sastanak održat će se online (26. – 28. travnja).

1. TROŠKOVI

Naknada troškova od 90,00 EUR bit će osigurana za svaki sastanak i/ili dan putovanja. Naknade će se isplaćivati nakon sastanaka, nakon što se sudjelovanje potvrdi putem popisa prisutnih.

2. LOGISTIKA

ORGANIZACIJA PUTOVANJA

Dobili ste ili ćete dobiti plan putovanja i e-karticu. Ako imate dodatnih pitanja u vezi s vašim putovanjem, obratite nam se na info@futureu.events

TRANSFERI

Prijevoz po dolasku: po dolasku u zračnu luku ili na željeznički kolodvor dočekat će vas osoblje Europskog panela građana i građanki s pločom ili plakatom dobrodošlice te će vas otpratiti na autobus. Ako ne možete pronaći osoblje, nazovite +32 460 22 40 27.

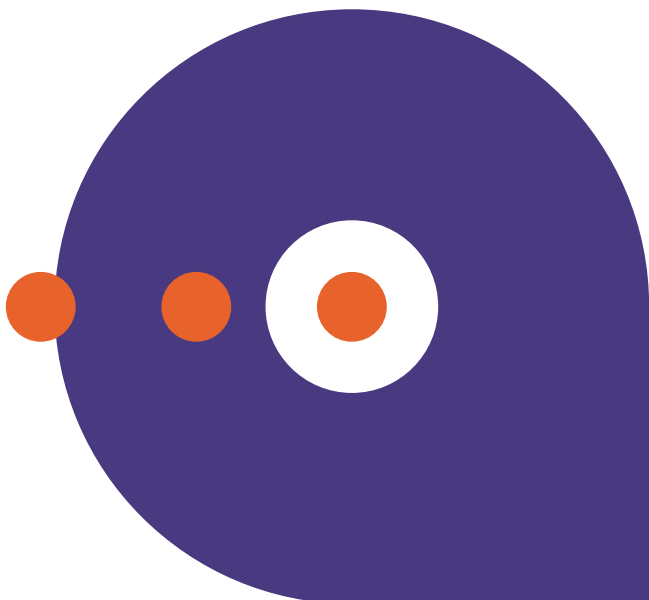
Zrakoplovom: u zračnoj luci, nakon preuzimanja prtljage, idite do info-pulta na terminalu za dolaske gdje će vas čekati naše osoblje.

Vlakom: na željezničkoj stanici Bruxelles Midi idite do kafića „Prêt à Manger”, gdje će vas naše osoblje čekati pokraj ploče/plakata dobrodošlice.

U hotelu: bit će organizirani autobusni prijevozi od vašeg hotela do prostora Europske komisije, gdje će se sastanci održavati. Prije predviđenog vremena polaska pojavite se i predstavite u glavnoj dvorani hotela. Naš će vas tim ispratiti do autobusa. Ako biste si radije sami organizirali prijevoz do prostorija Europske komisije, prije polaska obavijestite naš tim za podršku.

Nakon dolaska u Bruxelles: ako se nakon sastanaka organiziraju društveni događaji, kao što su večere, organizirat će se grupni prijevoz autobusom iz prostora Europske komisije na mjesto održavanja društvenog događaja. Nakon toga organizirat će se grupni prijevoz autobusom iz mjesta održavanja događaja u vaš hotel. Naravno, možete slobodno istraživati grad nakon društvenog događaja i samostalno se vratiti u hotel.

Prijevoz po odlasku: organizirat ćemo prijevoz od vašeg hotela do zračne luke / željezničkog kolodvora. U predvorju hotela na oglasnoj ploči bit će naznačeno vrijeme polaska.

SMJEŠTAJ

Naš će vas tim dočekati po dolasku u hotel. Za vas smo rezervirali jednokrevetnu sobu s doručkom i besplatnim bežičnim Wi-Fi-jem. Za potvrdu rezervacije pogledajte podatke poslani e-poštom. Napominjemo da ćete sami snositi trošak svih dodatnih troškova (npr. mini-bar, posluživanje u sobu, telefon, hotelski bar, praonica rublja, rani dolazak ili kasni odlazak itd.) koje ne pokrivaju organizatori. Sve dodatne troškove podmirite izravno u hotelu prije polaska.

3. RAZNO

• Kodeks odijevanja

Ponesite elegantnu i ležernu odjeću za sastanke, toplu jaknu i šal, vodootporni zimski kaput te tople udobne cipele i kišobran. Temperature će vjerojatno biti oko 11 °C, a nešto više u svibnju, ali pripremite se za promjenjivo belgijsko vrijeme!

• Voda iz slavine

Sigurna je za piće u Belgiji. Voda u boci ili filtrirana voda bit će dostupna i besplatna tijekom svih sastanaka, obroka i društvenih događaja.

• Vremenska zona

Trenutačno je vrijeme CEST – Srednjoeuropsko ljetno vrijeme (UTC/GMT + 1 sat i UTC+2 od 31. ožujka).

• Turističke informacije

Bruxelles se može pohvaliti bogatom poviješću, arhitekturom, gastronomijom, kulturom i još puno toga! Slobodno posjetite web-mjesto regije glavnog grada Bruxellesa kako biste otkrili sve kulturne aktivnosti koje se nude tijekom vašeg boravka.

• Kontakt

Naš će tim biti dostupan prije i tijekom sastanaka. Ako naidete na poteškoće pri dolasku ili ako su se podatci o vašem letu promijenili, obratite nam se putem e-pošte: info@futureU.events

• Tumačenje

Sastanci će biti dostupni na 24 službena jezika EU-a zahvaljujući timu stručnih tumača. Kako biste im pomogli, govorite razgovijetno i izbjegavate prebrzo govorenje tijekom sastanka.

4. PRISTUP ZGRADI

Prvi i posljednji vikend Panela održavat će se u prostorijama Europske komisije u Bruxellesu. Više informacija o točnim zgradama i sobama potražite na dnevnom redu. U zgradu Europske komisije moguće je ući uz predodjenje propusnice za posjetitelje („V-pass“). „V-pass“ ćemo vam prije događaja poslati e-poštom. Ne zaboravite se registrirati putem ove e-poruke kako biste dovršili postupak i primili svoj QR kôd za V-pass. Ako niste primili svoj V-pass, obratite nam se putem e-pošte: info@futureu.events Napominjemo da može biti potrebno najmanje 20 minuta za dovršetak sigurnosne provjere pri ulasku u zgradu Europske komisije. Pripremite „V-pass“, osobnu iskaznicu ili putovnicu jer će zaštitari tražiti da ih predočite.

Svi sudionici:

- moraju pokazati valjanu putovnicu ili osobnu iskaznicu prije ulaska u zgradu
- moraju biti podvrgnuti sigurnosnoj provjeri na ulazu u zgradu
- morali bi imati pismo s pozivnicom ili bilo koji drugi dokument u kojem je jasno naznačeno njihovo sudjelovanje (npr. e-pošta za registraciju)

5. PULT ZA POMOĆ, PRISTUP INTERNETU

Na ulazu u prostorije za sastanke bit će smješten pult za pomoć. Naše će vam osoblje pomoći i odgovoriti na sva pitanja koja budete imali. Internetu možete pristupiti putem Wi-Fi hotspotova. Lozinke će se podijeliti na dan sastanka.

6. PRISTUPAČNOST

Prostorije Europske komisije u potpunosti su pristupačne osobama s invaliditetom. Tijekom registracije putem interneta navedite imate li posebne potrebe i uvjete u pogledu prehrane.

